

Nr 14.

Av herr Nyblom m. fl., om anslag till svenska landsbygdens studieförbund.

Sedan år 1921 har anslag utgått till Arbetarnas bildningsförbund (A. B. F.) såsom bidrag till bestridande av dess organisations- och administrationskostnader. 1933 års riksdag beviljade för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1933/1934 ett extra anslag av 30,000 kronor, att utgå i den mån, förbundet visade sig för ändamålet för samma tid disponera från annat håll bekomna medel till minst lika stort belopp som statsbidraget, och i övrigt enligt de bestämmelser Kungl. Maj:t kunde finna gott föreskriva. Även i årets statsverksproposition har anslag till enahanda belopp och under samma villkor upptagits till A. B. F.

Jämte Arbetarnas bildningsförbund, som ju främst vänder sig till industriarbetarna, förefinnes numera även ett speciellt för och bland landsbygdens ungdom organiserat studieförbund — Svenska landsbygdens studieförbund (S. L. S.) — vars verksamhet kommit att få en vidsträckt omfattning och blivit av stor betydelse inom det område och befolkningsskikt, varpå förbundet inriktat sig. Framförallt har detta studieförbund tagit till sin uppgift att bibringa jordbrukarungdomen håg och duglighet för lantbrukaryrket och att såvitt möjligt bevara den för jordbruket skickade ungdomen och arbetskraften vid dess naturliga arbetsområden, därvid motverkande den alltför starka strömningen av arbetskraft från jordbruksbygderna in till städerna, som ju redan förut äro överfyllda med folk, som förgäves söka sig arbets- och utkomstmöjligheter. Det är sålunda en både socialt och kulturellt betydelsefull verksamhet, som S. L. S. utövar. Då emellertid kostnaderna för detta arbete äro stora men förbundets, huvudsakligen på medlemmarnas egna små bidrag grundade, inkomster äro otillräckliga, vore förbundet i verkligt behov av liknande statsunderstöd, som utgått till A. B. F. Om förbundet kunde erhålla ett anslag å 5,000 kronor till organisations- och administrationskostnader, skulle en god hjälp för förbundets fortsatta verksamhet och strävanden ha givits, och det är vår förhoppning att riksdagen skall ställa sig välvillig till ett sådant anslagskrav, särskilt om hänsyn tages till den betydelse, som S. L. S:s studiecirkelarbeta i närvarande stund har ute på den rena landsbygden.

Då studieförbundet torde vara okänt för flertalet riksdagsledamöter, vilja vi här lämna några kortfattade uppgifter om detsamma.

Svenska Landsbygdens Studieförbund är enligt gällande program en sammanslutning, som avser:

Bihang till riksdagens protokoll 1934. 4 saml. Nr 12—14.

»att samla landsbygdens folk, särskilt dess ungdom, för att på politiskt neutral grund bedriva en kraftig ideell och kulturell upplysningsverksamhet, speciellt avpassad för landsbygdsbefolkningens behov, genom bildande av studiecirklar och bibliotek, anordnande av föreläsningar och kurser i allmänbildande och fackliga ämnen;

att efter teoretiska studier i sådana ämnen som jordbrukslära, trädgårds- och skogsskötsel m. fl. anordna praktiska försök och exkursioner;

att genom propaganda och andra lämpliga åtgärder stödja landsbygdens undervisningsväsen, såsom folk- och fortsättningsskolor, lantmänna- och folkhögskolor, lantushålls- och husmodersskolor m. fl., samt även i övrigt verka för ökad förståelse och gott samarbete mellan landsbygdens folk och dess skolor.»

Förbundet började för ett antal år sedan under synnerligen enkla och anspråkslösa former, men tack vare uppoffringar av tid och pengar från de mest intresserade medlemmarnas sida fördes organisationen raskt framåt och omfattar nu 21 distriktsföreningar med 450 studiecirklar och c:a 6,000 aktiva medlemmar. Jämsides med den yttre framryckningen fortgick arbetet med den inre konsolideringen. Studiecirkelledare utbildades och studieplaner anskaffades varjämte egna sockenbibliotek grundlades. En förteckning över de ämnen, vari studier bedrivits i cirkarna, ger en föreställning om arbetets omfattning och karaktär. Man har i cirkarna studerat affärsjuridik, bokföreläsning, biskötsel, ekonomiska problem, engelska språket, fjäderfäskötsel, föreningskunskap, födoämneslära, geografi, handelslära, hembygdskunskap, hemslöjd, historia, husdjurslära, jordbrukslära, jordbrukskooperation, kommunalkunskap, lantbruksbokföreläsning, matematik, musik, nationalekonomi, riksdagsfrågor, skattelagar, skönlitteratur, statskunskap, svenska språket, sång, trädgårdsskötsel och ärtföreläsning. Speciella handböcker ha utgivits i jordbruksbetonad föreningskunskap, kommunalkunskap, statskunskap, nationalekonomi, svensk skattelagstiftning, litteraturhistoria och födoämneslära. Dessa studieplaner ha vunnit allmänt erkännande och ha även kommit till användning inom andra organisationer.

Svenska landsbygdens studieförbund är organiserat med studiecirkarna som bottenorganisation. Dessa studiecirklar äro sammanslutna i distrikt, vilka i sin tur äro sammanslutna i förbundet. Ledningen av studieförbundet utövas av ett studieråd på 7 personer med en förbundsstudieledare som verkställande ledamot. Förbundsstudieledare har allt sedan förbundets bildande varit agronom Eric Ellerud, Flen. Förbundsexpeditionen är följaktligen förlagd till Flen, och därifrån utövas förbundets administrativa och rådgivande verksamhet. Ett mellanled mellan förbundet och cirkarna äro distrikten, vilka i regel omfatta ett län. I spetsen för varje distrikt står en studienämnd med en distriktsstudieledare som verkställande ledamot. Distriktsstudieledarna ha att enligt förbundsstudieledarens anvisningar leda och bistå studiecirkarna samt övervaka deras verksamhet.

De beslutade organen inom studieförbundet äro distriktsmöten och studiekonferensen. Vid distriktsmötena representeras varje studiecirkel av ett om-

bud, och dessa ombud äro de enda, som ha rösträtt. Vid studiekonferensen representeras studiedistriktet av ett ombud för varje påbörjat 200-tal studiecirkelmedlemmar. Endast dessa ombud jämte studierådets ledamöter äga rösträtt vid studiekonferensen, vilken årligen hålles och utgör förbundets högsta beslutande myndighet. Studiekonferensen utser fyra ledamöter i förbundets studieråd, däribland ordförande och vice ordförande. Övriga ledamöter i studierådet väljas av kollektivt anslutna organisationer. Tack vare denna demokratiska organisation har studieförbundet naturliga försättningar att bli en samlingsorganisation för landsbygdens fria folkbildningsverksamhet, något som för övrigt förbundets utveckling redan bekräftat.

Hitintills har förbundsstudieledarskapet för S. L. S. av ekonomiska skäl måst skötas som en bisyssla, men med den omfattning och livliga verksamhet, som förbundet nu uppnått, är detta ej längre möjligt. Dessutom har förbundets utveckling medfört ökade krav på studiematerial ävensom behov av kurser för ledare av de studiecirklar, som bildats i allt raskare tempo. Förbundets hittillsvarande inkomster räcka därför ej längre till för uppehållande av verksamheten i erforderlig omfattning. Studieförbundets förslag till inkomst- och utgiftsstat för arbetsåret $\frac{1}{4}$ 1934— $\frac{3}{3}$ 1935 räknar med en inkomst av 7,000 kr., varemot svara utgifter av 12,000 kr., nämligen till lokalhyra 500 kr., till porto och telefon 700 kr., till trycksaker och expeditiionsmaterial 1,300 kr., till avlöningar 5,500 kr., till resor och sammanträden 1,600 kr., till instruktionskurser 2,400 kr. Som synes föreligger en brist på 5,000 kr. Dessa medel kunna ej anskaffas genom uttaxering på förbundets medlemmar, ty det gäller landsbygdsungdomar med mycket små inkomster. Flerparten av dessa pojkar och flickor få arbeta hemma utan någon egentlig lön. De få försaka och kämpa för att i sin mån bidra till att hålla samman hemmen och få behålla den kära torvan. I denna jordbrukareungdomens försakelse, kamp och strävan äro studiecirkelmötena verkliga ljusglimtar, som lysa upp tillvaron och hjälpa denna ungdom att vinna den själsliga kraft och spänstighet, som är nödvändig för att den skall kunna kämpa sig igenom svårigheterna och skapa sig en framtid. Då den verksamhet, som Svenska landsbygdens studieförbund bedriver, är synnerligen värdefull, bör staten ekonomiskt stödja nämnda förbund, då det nu ej förmår att med egna medel i erforderlig omfattning uppehålla sin organisation. Sådant statligt stöd är så mycket mer befogat, som staten under flera år lämnat organisationsbidrag till annan liknande studieorganisation, och landsbygden, där S. L. S. har sitt verksamhetsfält, är missgynnad ifråga om bildningsmöjligheter och god förströelse för ungdomen. Ett folkbildningsförbund med den demokratiska organisation och de stora möjligheter att väcka och samla landsbygdsungdomens bildningsintresse, som Svenska landsbygdens studieförbund visat sig ha, vore väl förtjänt av statligt stöd.

Vi våga därför hemställa,

att riksdagen måtte såsom bidrag till Svenska landsbygdens studieförbund för bestridande av dess organisations- och administra-

tionskostnader anvisa för budgetåret 1934/1935 ett extra anslag av 5,000 kronor att utgå i den mån förbundet visar sig för ändamålet för samma tid disponera från annat håll bekomna medel till minst lika stort belopp som statsbidraget och i övrigt enligt de bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Stockholm den 15 januari 1934.

Georg Nyblom.

Harald Andersson
i Dunker.

Albin Eriksson,
Toftered.

Gustav Johanson,
Hallagården.

Otto Wallén.

Wilhelm Beck.